

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4284
Tarih : 02.12.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 02/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000575626

0000575626

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Soruşturma, kovuşturma süreçlerinde ve hapisanelerde terörle mücadele adı altında işkence, kötü muamele başta olmak üzere başvuru hukuk dışı uygulamaların tespit edilerek alınacak önlemlerin saptanması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Filiz KERESTECİOĞLU
Ankara Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

28 Kasım 2019 günü Bakırköy Kadın Hapishanesinde tutulan Esin Kavruk'u zorla DNA örneği almak üzere götürmek amacıyla kaldığı koğuşa baskın yapılmıştır. Hapishane birinci ve ikinci müdürleri eşliğinde özel teçhizatlarla donatılmış onlarca infaz koruma memuru ve robokop diye bilinen müdahale ekibi koğuşa girerek rızası olmadığı halde Esin Kavruk'u zor ve şiddet kullanarak götürmüş; koğuştaki diğer kadınları da şiddet uygulayarak hücrelere kapatmıştır. Haseki Hastanesine götürülen Esin Kavruk'un kişi dokunulmazlığı ve vücut bütünlüğü ihlal edilmiş, terörle mücadele polislerinin zor kullanarak yere yatırdığı Kavruk'tan zorla tükürük örneği alınmıştır. Öncesinde ise başta Esin Kavruk ve koğuştaki kadınlar, yaklaşık bir ay boyunca düzenli olarak şiddet ve işkence tehdidi altında bırakılmış, sistematik bir tacize maruz kalmışlardır.

En başta, gözetiminde yapılan bir işlemin hem de suçlama arasında illiyet bağı olmadan, tutuklu bir kişiye uygulanması Türkiye'de infaz hukukunun çökmüş olduğunu bir kez daha göstermiştir. Tüm bu süreçte Anayasa ve Uluslararası Sözleşmelerle koruma altına alınmış kişi dokunulmazlığı ve vücut bütünlüğü açıkça saldırıya uğramış, keyfi müdahalelerle kişinin hukuki haklarından faydalanması ve adalete erişimi engellenmiştir. Bir aya yayılan bu süreçte kadınlar hapishane idaresi tarafından sistematik bir şekilde şiddete ve işkenceye maruz bırakılmıştır.

Bu bakımdan, Türkiye'nin de altına imza attığı İstanbul Sözleşmesi; İstanbul Protokolü; İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı BM Sözleşmesi ve özgürlüğünden mahrum bırakmaya ilişkin uluslararası standartlar ihlal edilmiştir. Ancak bu, yalnızca Esin Kavruk ve birlikte kaldığı kadınlarla ilgili bir sorun değildir. Bu olayla birlikte, gerek soruşturma ve kovuşturma kapsamında gözetim ve alıkonma süreçlerinde, gerekse ceza infaz sistemi içerisinde, hukuk dışı ve insanlık dışı uygulamaların,

işkence ve kötü muamelenin ekstra cezalandırma yöntemleri olarak kullanıldığı bir l ortaya çıkmıştır.

Yurttaşların haklarının korunmasından sorumlu Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bir an önce bu olay başta olmak üzere soruşturma, kovuşturma süreçlerinde ve hapishanelerde terörle mücadele adı altında işkence, kötü muamele başta olmak üzere başvuru hukuk dışı uygulamaların tespit edilmesi ve alınacak önlemlerin saptanması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurması aciliyet taşımaktadır.

GEREKÇE

28 Kasım 2019 günü Bakırköy Kadın Hapishanesinde tutulan Esin Kavruk'u zorla DNA örneği almak üzere götürmek amacıyla kaldığı koğuşa baskın yapılmıştır. Hapishane birinci ve ikinci müdürleri eşliğinde özel teçhizatlarla donatılmış onlarca infaz koruma memuru ve robokop diye bilinen müdahale ekibi koğuşa girerek rızası olmadığı halde Esin Kavruk'u zor ve şiddet kullanarak götürmüş; koğuştaki diğer kadınları da şiddet uygulayarak hücrelere kapatmıştır. Haseki Hastanesine götürülen Esin Kavruk'un kişi dokunulmazlığı ve vücut bütünlüğü ihlal edilmiş, terörle mücadele polislerinin zor kullanarak yere yatırdığı Kavruk'tan zorla tükürük örneği alınmıştır. Öncesinde ise başta Esin Kavruk ve koğuştaki kadınlar, yaklaşık bir ay boyunca düzenli olarak şiddet ve işkence tehdidi altında bırakılmış, sistematik bir tacize maruz kalmışlardır.

Esin Kavruk, 11 Ekim 2019 tarihinde savaş karşıtı paylaşımları gerekçe gösterilerek 'örgüt propagandası' isnadıyla tutuklanmış ve Bakırköy Kadın Hapishanesine konulmuştur. İstanbul 5'inci Sulh Ceza Mahkemesinin, Kavruk'un DNA örneğinin alınması için karar çıkarmasının ardından, Kavruk rızası olmamasına rağmen kan, tükürük ve kıl örnekleri alınması için 11 Kasım günü Adli Tıp Kurumu'na götürülmüştür. Kavruk'un dava konusu olayla bağlantısı olmadığı, kendisinden doku örneği alınmasını gerektiren somut emarelerin soruşturma dosyasında bulunmadığı gerekçesiyle işlemi reddetmesi üzerine, doktor tutanak tutup işlem yapmadan Kavruk'u göndermiştir. Sonrasında hapishane müdürleri ve baş memurlar tarafından Kavruk ve koğuşundaki kadınlara koğuşa baskın yapılarak, 'gerekirse' Kavruk'un zorla götürüleceği ve terörle mücadele polislerine teslim edileceği birçok kez söylenmiştir. Kavruk'un avukatları ise İstanbul 5'inci Sulh Ceza Mahkemesinin kararına itiraz etmiş ve Anayasa Mahkemesine acil tedbir talepli başvuruda bulunmuştur.

Hukuki süreç devam etmesine rağmen, Kavruk'un avukatıyla görüşmesinin hemen ardından 27 Kasım'da, hapishane idaresi bu kez sevkini söyleyerek Kavruk'u götürmeye çalışmıştır. Ancak koğuş temsilcileri tarafından bu durumun mümkün olmayacağını belirtilmesi üzerine, 'sevkini çıkmadığı ancak DNA örneği alınması için zorla götürüleceği' söylenmiştir. Aynı gün bu kez hapishane savcısı, hapishaneye gelerek, hapishane koşulları üzerine mahpuslarla bir görüşme yaptıktan sonra, tam gitmek üzereyken 'Kavruk'la ilgili karar bulunduğu için götürülmesi gerektiğini' söylemiştir. 28 Kasım'da Esin Kavruk'u zorla götürmek üzere kaldığı koğuşa yapılan baskın sonucunda, koğuştaki kadınlara fiziksel ve cinsel şiddet uygulanmış, 4'ü ağır olmak üzere çok sayıda kadın yaralanmıştır. Kadınlar, koğuş baskınının özel olarak planlandığını gösterir şekilde bir gün önceden boşaltılan, adli

mahpusların ve IŞİD davası sanıklarının tutuldukları hücrelere konulmuştur. Kadınlar protesto etmek için gürültü yaptıklarında hapishane müdürü tarafından 'ters kelepçe' uygulamasıyla tehdit edilmiş ve uzun süre aç ve susuz bırakılmıştır. Tüm bu süreçten anlaşılacağı üzere, savcısından polisine, doktorundan hapishane idaresine herkes bu hukuk dışı uygulamanın ve işkencenin parçası olmuştur.

En başta, gözaltında yapılan bir işlemin hem de suçlama arasında illiyet bağı olmadan, tutuklu bir kişiye uygulanması Türkiye'de infaz hukukunun çökmüş olduğunu bir kez daha göstermiştir. Tüm bu süreçte Anayasa ve Uluslararası Sözleşmelerle koruma altına alınmış kişi dokunulmazlığı ve vücut bütünlüğü açıkça saldırıya uğramış, keyfi müdahalelerle kişinin hukuki haklarından faydalanması ve adalete erişimi engellenmiştir. Bir aya yayılan bu süreçte kadınlar hapishane idaresi tarafından sistematik bir şekilde şiddete ve işkenceye maruz bırakılmıştır.

Bu bakımdan, Türkiye'nin de altına imza attığı İstanbul Sözleşmesi; İstanbul Protokolü; İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı BM Sözleşmesi ve özgürlüğünden mahrum bırakmaya ilişkin uluslararası standartlar ihlal edilmiştir. Ancak bu, yalnızca Esin Kavruk ve birlikte kaldığı kadınlarla ilgili bir sorun değildir. Bu olayla birlikte, gerek soruşturma ve kovuşturma kapsamında gözaltı ve alıkonma süreçlerinde, gerekse ceza infaz sistemi içerisinde, hukuk dışı ve insanlık dışı uygulamaların, işkence ve kötü muamelenin ekstra cezalandırma yöntemleri olarak kullanıldığı bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Yurttaşların haklarının korunmasından sorumlu Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bir an önce bu olay başta olmak üzere soruşturma, kovuşturma süreçlerinde ve hapishanelerde terörle mücadele adı altında işkence, kötü muamele başta olmak üzere başvurulmuş hukuk dışı uygulamaların tespit edilmesi ve alınacak önlemlerin saptanması amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurması aciliyet taşımaktadır.

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	<i>Abdullah Koç</i>
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	<i>Necdet İpekyüz</i>
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	<i>Ayşe Acar Başaran</i>
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	<i>İmam Taşçier</i>
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	<i>Garo Paylan</i>
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	<i>Mahmut Toğrul</i>
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	<i>Murat Çepni</i>
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	<i>Ebrü Günay</i>
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	<i>Meral Daniş Beştaş</i>
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	<i>Ayşe Sürücü</i>
12	HABİP EKSİK	IĞDIR	<i>Habip Eksik</i>
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	<i>Hüseyin Kaçmaz</i>
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	<i>Ahmet Şık</i>
15	PERO DUNDAR	MARDİN	<i>Pero Dunder</i>
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	<i>Tuma Çelik</i>
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	<i>Ridvan Turan</i>
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	<i>Şevin Çoşkun</i>
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	<i>Mensur İşik</i>
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	<i>Serpil Kemalbay Pekgözegü</i>